ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ തൃതീയസ്കന്ധേ ത്രയസ്ത്രിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ തൃതീയസ്കന്ധേ ത്രയസ്ത്രിംശോഽധ്യായഃ ॥

മൈത്രേയ ഉവാച
ഏവം നിശമ്യ കപിലസ്യ വചോ ജനിത്രീ
സാ കർദമസ്യ ദയിതാ കില ദേവഹൂതിഃ।
വിസ്രസ്തമോഹപടലാ തമഭിപ്രണമ്യ
തുഷ്ടാവ തത്ത്വവിഷയാങ്കിതസിദ്ധിഭൂമിം ॥ **1** ॥

ദേവഹൂതിരുവാച
അഥാപ്യജോഽന്തഃ സലിലേ ശയാനം
ഭൂതേന്ദ്രിയാർഥാത്മമയം വപുസ്തേ।
ഗുണപ്രവാഹം സദശേഷബീജം
ദധ്യൗ സ്വയം യജ്ജഠരാബ്ജജാതഃ ॥ **2** ॥

സ ഏവ വിശ്വസ്യ ഭവാൻ വിധത്തേ
ഗുണപ്രവാഹേണ വിഭക്തവീർയഃ।
സർഗാദ്യനീഹോഽവിതഥാഭിസന്ധി -
രാത്മേശ്വരോഽതർക്യസഹസ്രശക്തിഃ ॥ **3** ॥

സ ത്വം ഭൃതോ മേ ജഠരേണ നാഥ
കഥം നു യസ്യോദര ഏതദാസീത്।
വിശ്വം യുഗാന്തേ വടപത്ര ഏകഃ
ശേതേ സ്മ മായാശിശുരംഘ്രിപാനഃ ॥ **4** ॥

ത്വം ദേഹതന്ത്രഃ പ്രശമായ പാപ്മനാം
നിദേശഭാജാം ച വിഭോ വിഭൂതയേ।
യഥാവതാരാസ്തവ സൂകരാദയ -
സ്തഥായമപ്യാത്മപഥോപലബ്ധയേ ॥ **5** ॥

യന്നാമധേയശ്രവണാനുകീർതനാ -
ദ്യത്പ്രഹ്വണാദ്യത്സ്മരണാദപി ക്വചിത്।
ശ്വാദോഽപി സദ്യഃ സവനായ കൽപതേ
കുതഃ പുനസ്തേ ഭഗവൻ നു ദർശനാത് ॥ **6** ॥

അഹോ ബത ശ്വപചോഽതോ ഗരീയാൻ
യജ്ജിഹ്വാഗ്രേ വർതതേ നാമ തുഭ്യം।
തേപുസ്തപസ്തേ ജുഹുവുഃ സസ്നുരാർയാ
ബ്രഹ്മാനൂചുർനാമ ഗൃണന്തി യേ തേ ॥ **7** ॥

തം ത്വാമഹം ബ്രഹ്മ പരം പുമാംസം
പ്രത്യക്സ്രോതസ്യാത്മനി സംവിഭാവ്യം।
സ്വതേജസാ ധ്വസ്തഗുണപ്രവാഹം
വന്ദേ വിഷ്ണും കപിലം വേദഗർഭം ॥ **8** ॥

മൈത്രേയ ഉവാച
ഈഡിതോ ഭഗവാനേവം കപിലാഖ്യഃ പരഃ പുമാൻ।
വാചാ വിക്ലവയേത്യാഹ മാതരം മാതൃവത്സലഃ ॥ **9** ॥

കപില ഉവാച
മാർഗേണാനേന മാതസ്തേ സുസേവ്യേനോദിതേന മേ।
ആസ്ഥിതേന പരാം കാഷ്ഠാമചിരാദവരോത്സ്യസി ॥ **10** ॥

ശ്രദ്ധത്സ്വൈതൻമതം മഹ്യം ജുഷ്ടം യദ്ബ്രഹ്മവാദിഭിഃ।
യേന മാമഭവം യായാ മൃത്യുമൃച്ഛന്ത്യതദ്വിദഃ ॥ **11** ॥

മൈത്രേയ ഉവാച
ഇതി പ്രദർശ്യ ഭഗവാൻ സതീം താമാത്മനോ ഗതിം।
സ്വമാത്രാ ബ്രഹ്മവാദിൻയാ കപിലോഽനുമതോ യയൗ ॥ **12** ॥

സാ ചാപി തനയോക്തേന യോഗാദേശേന യോഗയുക്।
തസ്മിന്നാശ്രമ ആപീഡേ സരസ്വത്യാഃ സമാഹിതാ ॥ **13** ॥

അഭീക്ഷ്ണാവഗാഹകപിശാൻ ജടിലാൻ കുടിലാലകാൻ।
ആത്മാനം ചോഗ്രതപസാ ബിഭ്രതീ ചീരിണം കൃശം ॥ **14** ॥

പ്രജാപതേഃ കർദമസ്യ തപോയോഗവിജൃംഭിതം।
സ്വഗാർഹസ്ഥ്യമനൗപമ്യം പ്രാർഥ്യം വൈമാനികൈരപി ॥ **15** ॥

പയഃഫേനനിഭാഃ ശയ്യാ ദാന്താ രുക്മപരിച്ഛദാഃ।
ആസനാനി ച ഹൈമാനി സുസ്പർശാസ്തരണാനി ച ॥ **16** ॥

സ്വച്ഛസ്ഫടികകുഡ്യേഷു മഹാമാരകതേഷു ച।
രത്നപ്രദീപാ ആഭാന്തി ലലനാരത്നസംയുതാഃ ॥ **17** ॥

ഗൃഹോദ്യാനം കുസുമിതൈ രമ്യം ബഹ്വമരദ്രുമൈഃ।
കൂജദ്വിഹംഗമിഥുനം ഗായൻ മത്തമധുവ്രതം ॥ **18** ॥

യത്ര പ്രവിഷ്ടമാത്മാനം വിബുധാനുചരാ ജഗുഃ।
വാപ്യാമുത്പലഗന്ധിൻയാം കർദമേനോപലാലിതം ॥ **19** ॥

ഹിത്വാ തദീപ്സിതതമമപ്യാഖണ്ഡലയോഷിതാം।
കിഞ്ചിച്ചകാര വദനം പുത്രവിശ്ലേഷണാതുരാ ॥ **20** ॥

വനം പ്രവ്രജിതേ പത്യാവപത്യവിരഹാതുരാ।
ജ്ഞാതതത്ത്വാപ്യഭൂന്നഷ്ടേ വത്സേ ഗൗരിവ വത്സലാ ॥ **21** ॥

തമേവ ധ്യായതീ ദേവമപത്യം കപിലം ഹരിം।
ബഭൂവാചിരതോ വത്സ നിഃസ്പൃഹാ താദൃശേ ഗൃഹേ ॥ **22** ॥

ധ്യായതീ ഭഗവദ്രൂപം യദാഹ ധ്യാനഗോചരം।
സുതഃ പ്രസന്നവദനം സമസ്തവ്യസ്തചിന്തയാ ॥ **23** ॥

ഭക്തിപ്രവാഹയോഗേന വൈരാഗ്യേണ ബലീയസാ।
യുക്താനുഷ്ഠാനജാതേന ജ്ഞാനേന ബ്രഹ്മഹേതുനാ ॥ **24** ॥

വിശുദ്ധേന തദാഽഽത്മാനമാത്മനാ വിശ്വതോമുഖം।
സ്വാനുഭൂത്യാ തിരോഭൂതമായാഗുണവിശേഷണം ॥ **25** ॥

ബ്രഹ്മണ്യവസ്ഥിതമതിർഭഗവത്യാത്മസംശ്രയേ।
നിവൃത്തജീവാപത്തിത്വാത്ക്ഷീണക്ലേശാഽഽപ്തനിർവൃതിഃ ॥ **26** ॥

നിത്യാരൂഢസമാധിത്വാത്പരാവൃത്തഗുണഭ്രമാ।
ന സസ്മാര തദാഽഽത്മാനം സ്വപ്നേ ദൃഷ്ടമിവോത്ഥിതഃ ॥ **27** ॥

തദ്ദേഹഃ പരതഃ പോഷോഽപ്യകൃശശ്ചാധ്യസംഭവാത്।
ബഭൗ മലൈരവച്ഛന്നഃ സധൂമ ഇവ പാവകഃ ॥ **28** ॥

സ്വാംഗം തപോയോഗമയം മുക്തകേശം ഗതാംബരം।
ദൈവഗുപ്തം ന ബുബുധേ വാസുദേവപ്രവിഷ്ടധീഃ ॥ **29** ॥

ഏവം സാ കപിലോക്തേന മാർഗേണാചിരതഃ പരം।
ആത്മാനം ബ്രഹ്മനിർവാണം ഭഗവന്തമവാപ ഹ ॥ **30** ॥

തദ്വീരാസീത്പുണ്യതമം ക്ഷേത്രം ത്രൈലോക്യവിശ്രുതം।
നാമ്നാ സിദ്ധപദം യത്ര സാ സംസിദ്ധിമുപേയുഷീ ॥ **31** ॥

തസ്യാസ്തദ്യോഗവിധുതമാർത്യം മർത്യമഭൂത്സരിത്।
സ്രോതസാം പ്രവരാ സൗമ്യ സിദ്ധിദാ സിദ്ധസേവിതാ ॥ **32** ॥

കപിലോഽപി മഹായോഗീ ഭഗവാൻ പിതുരാശ്രമാത് ।
മാതരം സമനുജ്ഞാപ്യ പ്രാഗുദീചീം ദിശം യയൗ ॥ **33** ॥

സിദ്ധചാരണഗന്ധർവൈർമുനിഭിശ്ചാപ്സരോഗണൈഃ ।
സ്തൂയമാനഃ സമുദ്രേണ ദത്താർഹണനികേതനഃ ॥ **34** ॥

ആസ്തേ യോഗം സമാസ്ഥായ സാംഖ്യാചാർയൈരഭിഷ്ടുതഃ ।
ത്രയാണാമപി ലോകാനാമുപശാന്ത്യൈ സമാഹിതഃ ॥ **35** ॥

ഏതന്നിഗദിതം താത യത്പൃഷ്ടോഽഹം തവാനഘ ।
കപിലസ്യ ച സംവാദോ ദേവഹൂത്യാശ്ച പാവനഃ ॥ **36** ॥

യ ഇദമനുശൃണോതി യോഽഭിധത്തേ
കപിലമുനേർമതമാത്മയോഗഗുഹ്യം ।
ഭഗവതി കൃതധീഃ സുപർണകേതാ -
വുപലഭതേ ഭഗവത്പദാരവിന്ദം ॥ **37** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ
വൈയാസിക്യാമഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം തൃതീയസ്കന്ധേ കാപിലേയോപാഖ്യാനേ
ത്രയസ്ത്രിംശോഽധ്യായഃ ॥